

Torek, 16. december 2008

45. priporoča, da obalne države članice zagotovijo dobro vidnost izbranih projektov in poenostavijo postopke za dostop do sredstev, da bi pritegnile zasebno financiranje obalnega turizma in olajšale oblikovanje partnerstev med javnimi organi in akterji iz zasebnega sektorja, zlasti malimi in srednjimi podjetji; priporoča spodbujanje pozitivnega učinka rekreacijskih dejavnosti v morskem in obalnem turizmu ob zagotavljanju zdravega živalstva in rastlinstva; meni, da bi bilo te cilje mogoče vključiti v evropski pomorski dan, ki bo vsako leto 20. maja;

46. poziva okoljske skupine, gospodarske panoge, povezane z morjem, kulturne organizacije, znanstveno skupnost, javne ustanove in lokalne prebivalce, naj sodelujejo na vseh stopnjah projektov, tudi pri spremljanju teh, da bi jim zagotovili dolgoročno trajnost;

47. končno poziva Komisijo, naj redno ocenjuje, v kolikšni meri sredstva Skupnosti na obalnih območjih vplivajo na regionalni razvoj, da bi prek centra za spremljanje trajnostnega obalnega turizma širila najboljšo prakso in podprla partnerska omrežja, ki povezujejo različne akterje;

48. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posredujejo Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter Odboru regij.

Medijska pismenost v digitalnem svetu

P6_TA(2008)0598

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. decembra 2008 o medijski pismenosti v digitalnem svetu (2008/2129(INI))

(2010/C 45 E/02)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Konvencije Unesca o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja iz leta 2005,
- ob upoštevanju Direktive 2007/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2007 o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov ⁽¹⁾ ter zlasti uvodne izjave 37 Direktive 2007/65/ES in člena 26 Direktive 89/552/EGS,
- ob upoštevanju Sklepa št. 854/2005/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o uvedbi večletnega programa Skupnosti za spodbujanje varnejše uporabe interneta in novih spletnih tehnologij ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Sklepa št. 1718/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o izvajanju podpornega programa za evropski avdiovizualni sektor (MEDIA 2007) ⁽³⁾,
- ob upoštevanju Priporočila 2006/952/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o varstvu mladoletnikov in človeškega dostojanstva ter o pravici do odgovora v zvezi s konkurenčnostjo evropske avdiovizualne industrije in industrije spletnih informacijskih storitev ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ UL L 332, 18.12.2007, str. 27.

⁽²⁾ UL L 149, 11.6.2005, str. 1.

⁽³⁾ UL L 327, 24.11.2006, str. 12.

⁽⁴⁾ UL L 378, 27.12.2006, str. 72.

Torek, 16. december 2008

- ob upoštevanju Priporočila 2006/962/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽¹⁾,
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. decembra 2007 o evropskem pristopu k medijski pismenosti v digitalnem okolju (KOM(2007)0833),
  - ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije o pluralnosti medijev v državah članicah Evropske unije (SEK(2007)0032),
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. junija 2005 z naslovom „i2010 — Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje“ (KOM(2005)0229),
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. novembra 2002 o koncentraciji medijev ⁽²⁾,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. septembra 2005 o uporabi členov 4 in 5 Direktive 89/552/EGS („Televizija brez meja“), kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/36/ES, za obdobje 2001–2002 ⁽³⁾,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. aprila 2006 o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzijo: priložnosti za evropsko avdiovizualno politiko in kulturno raznolikost? ⁽⁴⁾,
  - ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 22. maja 2008 o medkulturnih zmožnostih ⁽⁵⁾ in o evropskem pristopu k medijski pismenosti v digitalnem okolju ⁽⁶⁾,
  - ob upoštevanju Grünwaldske deklaracije Unesca o medijskem izobraževanju iz leta 1982,
  - ob upoštevanju Pariškega načrta Unesca iz leta 2007 z dvanajstimi priporočili za medijsko vzgojo,
  - ob upoštevanju priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope Rec(2006) 12 državam članicam o krepitevi vloge otrok v novem informacijskem in komunikacijskem okolju,
  - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za kulturo in izobraževanje (A6-0461/2008),
- A. ker so mediji vtikani v politiko in družbeni vsakdan; ker lahko visoka koncentracija medijev ogrozi medijski pluralizem, zaradi česar je medijska pismenost pomemben del politične kulture in dejavne soudeležbe državljanov Unije,
- B. ker med različnimi mediji, avdiovizualnimi ali tiskanimi, klasičnimi in digitalnimi, ni jasne meje se različne vrste medijev v tehničnem in vsebinskem pogledu zblizujejo; ker zaradi inovativne tehnologije novi množični mediji vedno močnejše prodirajo v vsa področja življenja in od uporabnikov zahtevajo vse dejavnejšo vlogo; ker so tudi spletne socialne skupnosti, spletni dnevnik in videoigre oblike medijev,
- C. ker je za mlade uporabnike medijev osrednji vir informacij predvsem internet; ker je njihovo znanje o tem mediju osredotočeno na njihove lastne potrebe in ni sistematično urejeno; ker so vir informacij za odrasle predvsem radio, televizija, časopis in revije; ker mora torej medijska pismenost v sodobnem medijskem okolju ustrezati izzivom novih medijev – zlasti z njimi povezanim možnostim za interakcijo in ustvarjalno udeležbo – ter tudi znanju, ki ga zahtevajo tradicionalni mediji, ki so še vedno glavni vir informacij državljanov,

⁽¹⁾ UL L 394, 30.12.2006, str. 10.

⁽²⁾ UL C 25 E, 29.1.2004, str. 205.

⁽³⁾ UL C 193 E, 17.8.2006, str. 117.

⁽⁴⁾ UL C 296 E, 6.12.2006, str. 120.

⁽⁵⁾ UL C 141, 7.6.2008, str. 14.

⁽⁶⁾ UL C 140, 6.6.2008, str. 8.

Torek, 16. december 2008

- D. ker lahko nove komunikacijske tehnologije manj spretne uporabnike preplavijo s številnimi informacijami, ki niso razporejene glede na pomembnost, in lahko preobilje informacij enako velik problem kot njihovo pomanjkanje,
- E. ker dobra usposobljenost za uporabo informacijske tehnologije in medijev, pri čemer se spoštujejo pravice in svobosčine drugih, bistveno izboljša posameznikove poklicne kvalifikacije in v ekonomskem smislu prispeva k doseganju lizbonskih ciljev,
- F. ker široka dostopnost komunikacijskih tehnologij vsakemu posamezniku omogoča, da na ta način posreduje informacije in jih objavi vsemu svetu, s čimer ima vsak uporabnik interneta možnost biti novinar in je zadostna medijska pismenost nujna za razumevanje informacij, pa tudi za zmožnost ustvarjanja in razširjanja medijskih vsebin; ker zgolj računalniško znanje ne vodi samodejno k večji medijski pismenosti,
- G. ker so v zvezi z razvojem telekomunikacijskih omrežij ter napredkom na področju informacijske in komunikacijske tehnologije velike razlike med državami članicami, pa tudi med regijami, zlasti med odročnimi in podeželskimi območji, zaradi česar je nevarno, da bi se digitalni razkorak v Evropski uniji še poglobil,
- H. ker imajo šole pomembno vlogo pri vzgajanju komunikativnih in razsodnih ljudi; ker so razlike med državami članicami in regijami glede medijske vzgoje velike, kakor tudi glede vključenosti in uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije v izobraževanju; ker lahko medijsko vzgojo v prvi vrsti poučujejo samo učitelji, ki so sami medijsko pismeni in imajo ustrezno izobrazbo s tega področja,
- I. ker je medijska vzgoja bistvena pri doseganju visoke medijske pismenosti, ki je pomemben del politične izobrazbe in ljudem omogoča okrepljeno vlogo dejavnih državljanov ter boljše zavedanje o njihovih pravicah in dolžnostih; ker so razgledani, politično zreli državljani osnova pluralne družbe; ker z ustvarjanjem lastnih vsebin in medijskih izdelkov pridobimo zmožnosti, ki omogočajo boljše razumevanje temeljnih načel in vrednot strokovno pripravljenih medijskih vsebin,
- J. ker je pedagoško delo na področju medijev pri starejših osebah manj uveljavljeno kot pri mladih in ker starejši do novih medijev pogosto občutijo strahove in zavore,
- K. ker so nevarnosti v zvezi z varnostjo osebnih podatkov vedno bolj pritajene in raznolike, kar za manj izkušene uporabnike pomeni veliko tveganje,
- L. ker je medijska pismenost v informacijski in komunikacijski družbi nepogrešljiva ključna spretnost,
- M. ker mediji odpirajo priložnosti za svetovno komunikacijo in odprtost svetu; ker so temelji demokratične družbe in ker posredujejo tako znanje kot informacije; ker novi digitalni mediji omogočajo pozitivne priložnosti za sodelovanje in ustvarjalnost, s čimer se krepi udeležba državljanov v političnih postopkih,
- N. ker sedanji podatki ne zadostujejo, da bi oblikovali natančne izjave o stanju medijske pismenosti v Evropski uniji,
- O. ker je odločilni pomen medijske pismenosti poudaril tudi Unesco, na primer v Grünwaldski deklaraciji o medijskem izobraževanju (1982) in v Pariškem načrtu z dvanajstimi priporočili za medijsko izobraževanje (2007),

Torek, 16. december 2008

Načela

1. pozdravlja prej omenjeno sporočilo Komisije o medijski pismenosti v digitalnem svetu, vendar meni, da je možno izboljšati opredelitev evropskega pristopa, namenjenega krepitevi medijske pismenosti, zlasti glede vključitve klasičnih medijev in priznavanja pomena medijskega izobraževanja;
2. pozdravlja sklepe Sveta za izobraževanje, mladino in kulturo o medkulturnih zmožnostih po zasedanju dne 21. in 22. maja 2008; pričakuje, da se bodo države članice odločno zavzele za krepitev medijske pismenosti, in predlaga, da se odbor za stike držav članic iz Direktive 89/552/EGS, okrepijo z vključitvijo strokovnjakov za izobraževanje;
3. poziva Komisijo, naj sprejme priporočilo in oblikuje akcijski načrt za medijsko pismenost; poziva Komisijo, naj v letu 2009 pripravi srečanje kontaktnega odbora za avdiovizualne medijske storitve, da bi olajšala redno izmenjavo informacij in spodbudila učinkovito sodelovanje;
4. poziva organe, pristojne za urejanje avdiovizualnih in elektronskih komunikacij, naj na različnih ravneh sodelujejo za izboljšanje medijske pismenosti; priznava, da je treba še posebej na nacionalni ravni oblikovati kodekse ravnanja in skupne regulativne pobude; poudarja, da morajo biti v spodbujanju sistematičnih študij in rednih analiz različnih vidikov in razsežnosti medijske pismenosti vključene vse zainteresirane strani;
5. priporoča Komisiji, naj uporabi strokovno skupino za medijsko pismenost za razpravo o vprašanih medijske vzgoje, skupina pa naj se srečuje pogosteje in se tudi redno posvetuje s predstavniki vseh držav članic;
6. ugotavlja, da lahko k uveljavljanju medijske pismenosti poleg snovalcev politike, novinarjev, radijskih in televizijskih hiš ter medijskih družb dejavno prispevajo predvsem manjši lokalni subjekti, na primer knjižnice, središča za izobraževanje odraslih, kulturna in medijska središča za državljane, ustanove za nadaljnje izobraževanje in usposabljanje in državljanski (npr. lokalni) mediji;
7. v duhu člena 26 Direktive 89/552/EGS poziva Komisijo, naj oblikuje kazalnike medijske pismenosti za dolgoročno spodbujanje medijske pismenosti v Evropski uniji;
8. ugotavlja, da pomeni medijska pismenost zmožnost samostojne uporabe različnih medijev, razumevanja in kritičnega vrednotenja različnih vidikov medijev in medijskih vsebin, lastnega sporočanja v raznolikih okoliščinah ter ustvarjanja in širjenja medijskih vsebin; poleg tega ugotavlja, da gre pri številnih razpoložljivih virih predvsem za zmožnost namensko izbrati informacije iz poplave podatkov in slik iz novih medijev ter jih urediti;
9. poudarja, da je medijska vzgoja bistvena sestavina politike obveščanja potrošnikov, osveščenosti in poznavanja vprašanj, povezanih z intelektualnimi pravicami, dejavne udeležbe državljanov ter spodbujanja medkulturnega dialoga;
10. spodbuja Komisijo, naj v sodelovanju z vsemi organi EU, vključno z lokalnimi in regionalnimi področnimi organizacijami, izboljša politiko za spodbujanje medijske pismenosti ter okrepi sodelovanje z Unescom in Svetom Evrope;

Torek, 16. december 2008

Cilji in ciljne skupine

11. vztrajno poudarja, da morajo dejavnosti medijske vzgoje vključevati vse državljane – otroke, mladostnike, odrasle, starejše ljudi in invalide;
12. poudarja, da se usposabljanje za medije začne doma z učenjem, kako izbrati med razpoložljivimi medijskimi storitvami – pri tem je še posebej pomembna medijska vzgoja za starše, katerih vloga pri razvoju otrokovih medijskih navad je odločilna – ter nadaljuje v šoli in med vseživljenjskim izobraževanjem, to učenje pa krepijo prizadevanja nacionalnih, vladnih in regulativnih organov ter delo medijskih profesionalcev in ustanov;
13. ugotavlja, da so cilji medijske vzgoje usposobljena in ustvarjalna uporaba medijev in njihovih vsebin, kritična analiza medijskih izdelkov, razumevanje delovanja medijske industrije ter samostojno ustvarjanje medijskih vsebin;
14. priporoča, da bi morala medijska vzgoja seznanjati tudi z uporabo medijev z vidika avtorskih pravic in o pomembnosti spoštovanja pravic intelektualne lastnine, zlasti pri internetu, kakor tudi o varnosti podatkov in zasebnosti ter pravici do samostojnega informacijskega odločanja glede informacij; poudarja, da se morajo biti uporabniki novih medijev zavedati morebitnih tveganj glede varnosti informacijske tehnologije in varnosti osebnih podatkov ter nevarnosti spletnega nasilja;
15. poudarja, da je oglaševanje pomemben del sodobnih medijskih storitev; poudarja, da medijska pismenost omogoča merila za vrednotenje sredstev in ravnanj, ki se uporabljajo v oglaševanju;

Zagotavljanje dostopa do informacijskih in komunikacijskih tehnologij

16. poziva oblikovalce evropske politike, da zmanjšajo digitalni razkorak med državami članicami ter med mesti in podeželjem z izgradnjo informacijske in komunikacijske infrastrukture ter predvsem z zagotavljanjem širokopasovne povezave na manj dostopnih območjih;
17. ugotavlja, da je za storitve splošnega interesa pomemben tudi zagotovljen dostop do širokopasovnega interneta, za katerega bi morala biti značilna pestra in kakovostna ponudba ter dostopne cene, in poziva, naj bo vsem državljanom po ugodni ceni omogočena uporaba širokopasovne povezave;

Medijska vzgoja v šolah in kot sestavni del usposabljanja učiteljev

18. vztrajno poudarja, da bi morala biti medijska vzgoja del formalnega izobraževanja, do katerega bi morali imeti dostop vsi otroci, in bi morala biti sestavni del učnega načrta na vseh stopnjah izobraževanja;
19. poziva, da bi morali medijsko pismenost vključiti v evropski referenčni okvir za vseživljenjsko učenje iz Priporočila št. 2006/962/ES kot deveto ključno sposobnost;
20. priporoča, da bi bilo treba medijsko vzgojo čim bolj usmeriti v praktično delo in jo povezati z ekonomskimi, političnimi, literarnimi, družbenimi, umetniškimi vsebinami in informacijsko tehnologijo, in predlaga, da premik naprej leži v oblikovanju posebnega predmeta „medijska vzgoja“ ter v interdisciplinarnem načinu v povezavi z zunajšolskimi projekti;
21. izobraževalnim ustanovam priporoča, da kot ukrep za praktično izobraževanje o medijski pismenosti spodbujajo pripravo medijskih izdelkov (na področju tiskanih, avdiovizualnih novih medijev), pri čemer bi sodelovali učenci in učitelji;

Torek, 16. december 2008

22. poziva Komisijo, naj pri napovedanem oblikovanju kazalnikov medijske pismenosti upošteva tudi kakovost pouka v šolah in usposabljanje učiteljev na tem področju;
23. ugotavlja, da imata poleg pedagoškega vidika in vidika izobraževalne politike odločilno vlogo tudi tehnična oprema in dostop do novih tehnologij, in poudarja, da je treba bistveno izboljšati infrastrukturo v šolah, da bi imeli vsi učenci dostop do računalnikov, interneta in ustreznega pouka;
24. vztrajno poudarja, da ima medijska vzgoja v šolah s prilagojenim programom poseben pomen, saj imajo mediji pri mnogih vrstah invalidnosti pomembno vlogo pri premoščanju komunikacijskih ovir;
25. priporoča, naj se v programe usposabljanja za učitelje na vseh stopnjah izobraževanja vključijo obvezni pedagoški moduli s področja medijev, da se zagotovi intenzivno šolanje; pristojne nacionalne organe poziva, naj učitelje vseh predmetov in vrst šol seznanijo z uporabo avdiovizualnih učnih pripomočkov ter s težavami, povezanimi z medijsko vzgojo;
26. poudarja, da je nujna redna izmenjava informacij in najboljše prakse, na ravni izobraževanja pa izmenjava pedagoških metod med državami članicami;
27. poziva Komisijo, naj v program, ki bo nasledil program MEDIA 2007, vključi poseben del za spodbujanje medijske pismenosti, saj sedanji program le malo prispeva k temu; poleg tega podpira prizadevanja Komisije, da bi razvila nov program „Media Mundus“, s katerim bi podprla mednarodno sodelovanje na avdiovizualnem področju; poziva, naj bo medijska pismenost pomembnejši del drugih podpornih programov EU, zlasti programov za vseživljenjsko učenje, eTwinning in za varnejši internet ter Evropskega socialnega sklada;

Medijska vzgoja za starejše

28. vztrajno poudarja, da je treba medijsko vzgojo za starejše izvajati tam, kjer se te osebe zadržujejo, npr. v društvih, domovih starejših občanov in domovih za nego, oskrbovalnih ustanovah, prostočasnih in interesnih skupinah, pobudah ali seniorskih krožkih;
29. meni, da digitalna omrežja predvsem starejšim osebam omogočajo, da komunikativno sodelujejo v vsakdanu in da čim dalj časa ohranijo svojo samostojnost;
30. opozarja, da je treba pri medijski vzgoji, namenjeni starejšim, upoštevati njihov življenjski in izkustveni svet ter način, na katerega uporabljajo medije;

*

* *

31. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij ter vladam in parlamentom držav članic.
-